

آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی در آیین دادرسی کیفری سال ۱۳۹۲

فریبا کریمی

حقوق گرایش جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد الکترونیکی

چکیده

شهروندی جلوه و نمود رابطه دولت با ملت را در ادبیات حقوقی نمایانگر می‌نماید اما جلوه‌ها و نمودهای شهروندی در این عرصه حقوقی و تکالیف مختلفی را برای شهروندان و دولت‌ها نمایان ساخته است. بسته به سیاست جنائی جاری و مدلی که حقوق کیفری شکلی در قالب آن قابل تصور می‌باشد حقوق شهروندی خواهد توانست در آئین دادرسی کیفری تأثیرگذار گردد. با این حال آفت و خیز و محدودیتهای اعمال شده از جانب سیاستگذار جنائی نیز از حقوق شهروندی مورد شناسائی متأثر گردیده و زمینه تغییر مسیر برخی مقرره‌ها را فراهم آورده است. با تصویب قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۳۹۲ شواهدی در این قانون وجود دارد که گویای اثربخشی قانون یاد شده از حقوق شهروندی می‌باشد، که جلوه‌های حقوقی بشری نیز در آن هویداست، تأثیرات یاد شده در مراحل مختلف فرایند دادرسی کیفری موضوع پژوهش پیش‌رو می‌باشد پس از مروری بر کلیات مبتلا به پژوهش تأثیر حقوق شهروندی در حقوق متهم، بزه دیده و سایر نوآوریهای قانون آئین دادرسی کیفری مورد بررسی قرار می‌گیرد، در نهایت با توجه به بررسی‌های انجام گرفت مشهود است که با توجه به امنیت مدار بودن قانون جدید در پذیرش حقوق شهروندی قانونگذار جوانب احتیاط را مورد نظر داشته و در برخی موارد نسبت به مطالبه خسارات معنوی محدودیتهائی را مقرر نموده است. البته هر چند ظاهر حقوق شهروندی متهمین به صورت برجسته‌تری نمایان گردیده است اما با ارتکاب جرائم شدید و علیه امنیت این رویکرد کنار گذاشته شده است.

واژه‌های کلیدی: شهروندی، حقوق شهروندی، آزادی‌های مشروع، آئین دادرسی کیفری ۱۳۹۲

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۴۸۹-۵۰۰